

TRANSILVANIA

FÖIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNÜ.

Nrulü 4.

SIBIIÜ, 15 APRILE 1895.

Anulü XXVI.

SESIUNEA GENERALĂ A ACADEMIEI ROMÂNE.

Sesiunea generală a Academiei Române, precum amü amintitü la alt locü, s'a deschisü la 1/13 Martiü a. c.; și noi, înainte de a puté insera încă lucrările din acéstă sesiune a înaltei instituțiunii culturale române, dăm în cele următore *raportulü secretarului generalü D. A. Sturdza* asupra lucrărilorü făcute în anulü 1894/95, cu atätü mai vërtosü, căci acelü raportü este parte mare precursorulü și substratulü acestorü lucrări, cari fără cunoscința raportului numai în parte ar puté fi înțelese.

Acestü raportü se cuprinde în cele următore:

„Domnilorü colegi!

Dela organisarea Academiei Române, ca institutü naționalü în 1879, sesiunea generală a acestui anü este întâia, la a cărei deschidere secretariulü D-vöstre generalü ve pöte presenta raportulü despre activitatea din cursulü anului, fără o amintire întristătore a pierderei. vre-unuia din membrii institutului nostru.

Din contră avem a înregistra unü faptü îmbucurătorü. Membrulü onorarü, Preasânția Sa *Victorü Mihalyi*, episcopulü Lugojului, a fostü întăritü de arhiepiscopü și metropolitü românü greco-catolicü în scaunulü Blajului. Academia în ședința dela 11 Novembre, a decisü a esprima cu acéstă ocasiune felicitările sale înaltului prelatü.

Acastă sesiune este, după mulți ani, totdeodată întâia, la a cărei deschidere numărul membrilor Academiei este complet. Fiă ca această fericită împregiurare să fiă de bună augură pentru prosperitatea institutului nostru, asupra căruia întrégă națiunea își are ațintiți ochii și dela care Româniî speră multă pentru înaintarea culturii lor.

Academia a luat și în acestă ană parte la bucuriile M. S. Regelui, Augustulă ei președinte de onóre și protector, și ale familiei Sale.

Cu ocasiunea nasterii principesei Elisabeta, fica Alțeteloră Loră Regale Principele și Principesa României, delegațiunea a esprimatū felicitările instituțiunei năstre.

La 3 Novembre, cu ocasiunea serbărei nunței de argintă a Maiestățiloră Loră Regelui și Reginei, Academia s'a înfățișatū în corpore, spre a-le presenta o adresă de felicitare.

Ședințele de preste anū.

În cursulă anului Academia a ținută 37 ședințe ordinară, din cari 5 aū fostă publice. În aceste ședințe, afară de afacerile private ale Academiei, s'aū făcutū comunicări și discuțiunii sciințifice, Cele mai însemnate dintre acestea sunt următórele :

D. colegū V. A. Urechiă, la 25 Novembre a cetitū o comunicare: Pe file de ciaslovū, ca continuare la cea cetită la 11 Novembre 1888.

La 2. Decembre, D-sa a cetitū o încercare dramatico-satirică dela finea secolului trecutū, inedită și anonimă: „Comedie în doue fapte“, în care se arată trista stare a domniei și a boierimeii muntene de atunci.

La 13 Ianuariū, D-sa a comunicatū: „Cererile în ponturi“, ce se cade a se face de români la veră unū congresū de principii creștini“, scriere dela 1828, din care se vede, că pe atunci esista aspirațiunea la unirea Principateloră și se simția nevoia de unū principe străinū și de independență.

D. Gr. G. Tocilescu, în 9 Decembre, a făcută o relație despre nouele cercetări privitoare la „limes alutanus“ și la castrele romane dela Racovița-Copăcenii. La 16 Decembre D-sa a continuat espunerea despre acele castre și a adus la cunoștința Academiei descoperirea unui bogat material de documente istorice slavone și române, aflat de D-sa în arhivul municipal al Brașovului.

În parcul institutului Otteteleşanu dela Măgurele, cu ocaziunea unor lucrări de nivelarea terenului, s'a găsit un număr însemnat de urne funerare pline cu oșe arse amestecate cu pământ. Directorul institutului D. I. Slavică a trimis mai multe specimene din acele urne, cari s'au prezentat în ședințele dela 11, 18, 25 Novembre și 16 Decembre; ear la 13 Ianuariu D. Gr. G. Tocilescu a citit o notă asupra acestei descoperiri.

În ședința publică dela 2 Decembre, D. B. P. *Hașdeu* a citit un poem intitulat „Dumnezeu“, ear în cea dela 10 Februariu a citit un memoriu despre „Cheile Bicului în Basarabia“.

D. colegu N. Ionescu, la 27 Maiu, a făcută comunicare despre o călătorie a D-sale în Bulgaria și despre progresele culturale ale acestei țări vecine.

La 4 Novembre, D. colegu D. C. *Ollănescu* a citit Satira IV. contra femeilor savante; ear la 16 Decembre D-sa a citit o scriere intitulată „Din viața romană de pe timpul lui Augustu „Ospetul lui Nasidienus“.

D. colegu Dr. V. *Babeșu*, la 4 Novembre, a făcută o espunere asupra lucrărilor științifice cuprinse în noul volum al Analelor institutului de bacteriologie din București.

La 3 Iuniu, D-sa a aratat constatările făcute asupra unei noue forme a morvei (răpciugei), anume morva latentă sau larvată.

În ședințele dela 18 Novembre, 27 Ianuariu, 3 și 24 Februariu, D. Dr. Babeșu, răspundându unor întrebări făcute de D. Hașdeu, a datu mai multe explicațiuni privitoare la lucrările făcute în institutul de bacteriologie cu privire la descoperirea seroterapiei în acestu institutu.

Dr. Gr. Ștefănescu, la 2 Decembre, a făcutu o comunicare despre prima cămilă fosilă găsită în România și unica până astăzi în Europa.

La 9 Decembre, D. Sp. Haret a vorbitu despre teorema ariilor în mișcarea sistemelor materiale (cu privire la o comunicare recentă făcută de D. Marey la Academia de științe din Paris).

La 10 Februariu, D-sa a prezentat două lucrări matematice ale D-lui I. Ghibaldan.

La 13 Februariu, Dlă colegu I. Kalinderu a prezentat, din partea D-lui și D-nei Mijatovich, mai multe scrieri de ale D-loru, cu o analiză asupra cuprinsului acestor scrieri.

D. membru corespondent St. C. Hepites, la 7 Octobree a prezentat o comunicare despre starea actuală a publicațiilor meteorologice în țară; ear la 27 Ianuariu a prezentat lucrarea materială pentru climatologia României. II. Gerul Bobetezei.

În sesiunea generală trecută, la 11 Aprile, Academia a decisu, ca secțiunea literară să pregătască o lucrare asupra ortografiei, spre a se pute discuta cestiunea în sesiunea de acum. Secțiunea a ținutu 3 ședințe, la 18, 25 Novembre și 23 Decembre. Discuțiunile și decisiunile ei s'au tipăritu și s'au comunicat, pentru ca astfel în actuala sesiune să se pótă lua asupra ortografiei decisiuni în deplină cunoscință de cauză.

Academia Română, ca cea mai înaltă instituțiune de cultură a némului românesc, nu a pututu sta nepăsătoare în fața pericolelor, de cari e amenințată cultura națională în acea țară locuită de români, unde s'a născutu bărbați pu-

ternici ca Șincai, Samuilă Clain și Petru Maioră, Șaguna, Șuluțu și Barițiu. În ședința dela 27 Maiu, Academia a aprobată ună memoriu asupra acestei cestuini mari. Acestu memoriu s'a adresatū tuturorū instituțiunilorū, cu cari ne aflămū în relațiuni.

Publicațiunile Academiei.

În cursulū anului s'aū făcutū următorele publicațiuni:

1. Din anelele Academiei s'aū tipăritū:

a) Tomulū XVI. — Partea administrativă și desbaterile din 1893—94;

b) Din Tomulū XV. — Memoriile secțiunei istorice, s'aū tipăritū cōlele 26—30 din lucrarea D-lui V. A. Urechia Documente inedite din domnia lui Alecsandru Constantinū Moruzi, 1793—1796. Volumulū se va termina în cursulū anului viitorū;

c) Tomulū XVI. — Memoriile secțiunei istorice aū începutū a se tipări cu lucrarea D-lui V. A. Urechia: Catolicii din Moldova în secolulū XVII, după scrierea lui Marcus Bandinus. S'aū tipăritū cōlele 1—5. Volumulū se va termina în cursulū anului viitorū;

d) Tomulū XVII. — Memoriile secțiunei sciințifice au începutū a se tipări cu lucrarea D-lui St. C. Hepites: Materiale pentru climatologia României. I. Clima Sulinei.

2. Din istoriile lui Herodot, în traducerea premiată a D-lui D. I. Ghica, după tomulū I. cuprinđendū cartea I. s'a pusū în tiparū cartea IV, carea se va tipări în tipografia I. V. Socecū. Lucrarea va începe în curēndū.

3. S'a tipăritū lucrarea despre Basmele române, de D. L. Șăineanu, lucrare premiată de Academiă în sesiunea trecută cu premiulū statului Eliade-Rădulescu.

4. Cāt se atinge de Etymologicum Magnum Romaniae, deși în cursulū anului D. B. P. Hașdeu a avuțū nenorocirea de a fi de mai multe-orī greū bolnavū, totuși făsciōra 3-a

din tomul III. este gata, și vi se va prezenta în cursul sesiunii. Ea cuprinde, între altele, un studiu foarte importantă despre Cheile Bîcului și despre Bêrladă.

5. În sesiunea trecută, la 28 Martiu, Academia a decisă facerea unei noue edițiuni a scrierei lui D. Cantemir, *Chronicul vechimei Romano-Moldo-Vlachilor*, însărcinându cu facerea acestei edițiuni pe D. Gr. G. Tocilescu. S'a decopiată, sub îngrijirea D-lui Tocilescu, întrégă acéstă scriere de pe exemplarul edițiunii din 1835, care a fost colaçionată de D-sa la 1877, cu originalul auto-graf, aflător la Moscova, în biblioteca arhivelor principale ale ministrului de externe.

6. Aă rămasă a se tipări în anii viitori:

a) *Țeranul român*, de D. Gr. G. Tocilescu, lucrare premiată la 1882;

b) *Catalogul monumentelor epigrafice și sculpturale din museul național de antichități*, de D-lă Gr. G. Tocilescu;

c) *Flora Dobrogei*, de C. Dr. D. Brândză, lucrare premiată la 1877;

d) *Tomul II. din Psaltirea publicată românesce la 1577 de diaconul Coresi*, din care D. B. P. Hașdeu, însărcinată cu facerea acestei publicațiuni, a tipărită întâiele 4 côle;

e) *Discursurile și alocațiunile M. S. Regelui în anii 1866—1891*, din cari, conformă decisiunii luate în 1890, s'aă tipărită întâiele 10 côle;

7. Schimbă de daruri de publicațiuni. — Noue relațiuni de schimbul publicațiunilor s'aă stabilită cu următoarele instituțiuni:

Academia de științe dela S-t Louis (America de Nord), Academia de Științe, Arte și Litere dela Wisconsin, Madison (America de Nord), Observatorul de astronomie dela Parisă,

Societatea archeologică croată dela Knin (Dalmația). S'a dăruită publicațiunii pentru bibliotecile: Gimnasiului dela Râmnicu-Vâlcei, Seminariulă dela Curtea de Argeșu.

Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice.

Marea publicațiune istorică, care acum de 15 ani se face sub îngrijirea Academiei, a continuată dezvoltarea ei în anulă trecută ca și în cei precedenți.

1. Tomulă II. partea 5-a, formată din documente din anii 1552—1557, adunate din diferite publicațiunii străine de dlă N. Densușianu, a începută a se tipări. S'aă tipărită până acum 26 côle, cuprinđendă 91 documente.

2. Tomulă VIII. formată din documente din arhivele Veneției și din alte arhive străine, precum și din colecțiunea de documente originale a Academiei, s'a terminată și publicată. Acestă volumă este de 74 côle și cuprinde 762 documente din anii 1376—1650.

3. Tomulă IX. continuarea celui precedentă și formată din documente de aceeași natură și origine, se află la tipar. S'aă tipărit în cursulă anului côlele 22—40, sub îngrijirea dlui I. Slavici. Volumulă cuprinde până acum 457 documente din anii 1650—1680.

4. Tomulă VI. din Supplementulă I, formată din documente politice și diplomatice procurate de mine și privitoare la istoria țerei din anii 1827—1849, este terminată. Elă s'a tipărită sub îngrijirea dlui C. Colescu-Vartic. Acestă volumă este de 83 côle și cuprinde 304 documente,

5. Tomulă II. din Supplementulă II, cuprinđendă documente din arhivele și bibliotecile polone, s'a tipărită sub îngrijirea dlui Ioană Bogdană. Elă este de 81 côle și cuprinde 286 documente din anii 1601—1640. Vi se va presenta chiar în cursulă acesteș sesiuni.

Ună III. volumă din Suplementul II. va pute începe a se tipări în curêndu.

6. „Fragmentele din Istoria Românilor de E. Hurmuzaki s'aă publicatū numai în tectū originalū germanū. În traducere română s'a tipăritū Tomulū I, pe cândū publicațiunea se află încă în administrarea Ministeriului instrucțiunei publice. Delegațiunea a decisū, la 13 Octobree 1889, sē se publice traducerea românescā și a tomulū II. Cu acēstā traducere a fostū însărcinatū dlū I. Slavici, care a dat'o la tipariū.

7. S'aă continuatū cercetările și decopiările de documente în arhivele sāsesci din Sibiiū, Brașovū și Bistrița. Din aceste cercetări s'aă primitū până acum 1037 documente din aniū 1358—1736.

Ar fi de celu mai mare interesū istoricū, ca aceste cercetări sē se pōtā întinde asupra tuturorū arhivelorū municipale și bisericesci ale Sasilorū din Transilvania, cari aă avutū neîncetate relațiuni cu Principatele și aă pēstratū fōrte multe acte privitoare la acele relațiuni.

8. Dlu colegū Gr. G. Tocilescu, în Aprilee 1894, a descoperitū în archivulū municipalū alū Brașovulū aprōpe 1000 documente slavone și române, emanate dela principii Ţerei-Românesci și ai Moldovei, dela diferite orașe și persōne din țēră, cari au statū în desă corespondență cu Brașovulū în secolii trecuți. S'aă pusū dlui Tocilescū la dispozițiune sumele necesare, pentru a procura copii sēu fotografiū de pe tōte acele documente.

9. Pentru a face pe deplinū cunoscutū, mai alesū guvernulū și adunărilorū legiuitoare, marea însemnătate istorică a acestei publicațiuni, precum și modulū administrărei ei de cătră Academiă, s'a tipăritū la începutulū lunei Februarii anulū acesta espunerea, care se alătură la acēstū raportū și care s'a trimesū atātū guvernulū câtū și corpurilorū legiuitoare.

10. Starea actuală a publicațiunii „Documente privitoare la Istoria Românilor” este următoarea:

	Volumul	Anii	Câte tipărite	Documente	Adunate de Hurmuzaki	Adause de Academiă
	I p. 1.	1199—1845	92	553	—	553
	I p. 2.	1346—1450	117	691	—	691
	II p. 1.	1451—1575	105	722	722	—
	II p. 2.	1451—1510	98	534	—	534
	II p. 3.	1510—1530	99	462	—	462
	II p. 4.	1531—1552	100	446	—	446
	II p. 5.	1552—1575	26	91	—	91 (sub presă)
	III p. 1.	1576—1599	79	443	341	102
	III p. 2.	1576—1600	76	563	—	563
	IV p. 1.	1600—1649	93	629	629	—
	IV p. 2.	1576—1650	91	732	—	732
	V p. 1.	1650—1699	72	362	362	—
	V p. 2.	1650—1699	54	475	—	475
	VI	1700—1750	90	355	355	—
	VII	1750—1818	76	308	308	—
	VIII	1376—1650	74	762	—	—
	IX	1650—1800	40	457	—	762
	Suplem. I.—I	1518—1780	135	1.414	—	457 (sub presă)
	II	1781—1814	101	988	—	1.414
	III	1709—1812	77	203	—	988
	IV	1802—1849	78	415	—	203
	V	1822—1838	86	325	—	415
	VI	1827—1849	83	304	—	325
	Suplem. II.—I	1510—1600	82	347	—	304
	II	1601—1649	81	286	—	286
	Volume 25		2.105	12.867	2.717	10.150

Aceste documente se împart în următorii moduri după principalele epoce ale istoriei Românilor:

	Anii	Documente
Înainte de Mircea Vodă	1199—1382	786
Epoca lui Mircea și Alexandru cel bun	1383—1432	287
După Alexandru cel bun, epoca lui Ștefan cel mare	1433—1504	736

	Anii	Documente
După Ștefanu celu mare, epoca lui Petru Rareșu, Négoe Basarabu	1505—1546	1.110
După Petru Rareșu, Lăpușnénu, Despotu, Petre-Schiopulu	1546—1566	781
Epoca dintre Lăpușnénu și Michaiu-Vitezulu	1566—1593	832
Epoca lui Michaiu-Vitezulu și a Movilesciloru	1593—1610	2.188
Epoca dintre Movilesci — Mateiu Basarabu și Vasile-Lupu	1611—1633	742
Epoca Voevođiloru Mateiu-Basarabu și Vasile-Lupu	1633—1654	578
Dela Mateiu-Basarabu și Vasile-Lupu până la Brancovanu	1654—1688	757
Brancovanu și Cantemirescii	1688—1714	740
Domniile Fanarioțiloru	1714—1821	2.309
Epoca aniloru	1821—1849	1.021

(Va urma.)

Documente 12.867

D. A. Sturdza.

ÎNAUGURAREA FUNDAȚIUNEI UNIVERSITARE CAROLU I.

La 14 Martiu v. a. c., ziua proclamării independenței României, s'a deschis cu mare solemnitate aședământulu culturalu, fundatu de regele *Carol I.* pentru tinerimea universitară din Bucuresci și Iași la anul 1891, aniversara a 25-ea a domniei sale.

La orele 11 $\frac{1}{2}$ M. Loru împreună cu AA. L. Principele și Principesa României intrară în frumosulu edificiu alu fundațiunei, unde în sunetulu imnulu naționalu au fostu întimpinați de consiliulu de ministri, rectorii universitari *Culianu* și *Maiorescu*, dd. *I. Kalinderu*, administratorulu domniiloru Corónei, G. D. *Teodorescu*, directorulu fundațiunei, reprezentanții autoritățiloru statulu, delegațiunii ale studențiloru dela ambe universitățile ș. a. Aici era de față și dlă Eulogie Georgief, care dăruise acestei fundațiuni îndată după întemeierea ei 200,000 lei.

I. P. S. Sa Metropolită Primat, încungiurată de înalțutul cleru, sevêrși sântirea apei și stropirea saletor, fiindu esecutate cântările rituale de escelentulu choru alu bisericeî Bêlașa.

Ear Regele rostî următorulu cuvântu, care pentru însemnătatea lui 'lă reproducemû în totu cuprinsulu.

„Am alesu, pentru deschiderea fundațiunei Universitare, diua de 14 Martiu, care ne amintese aședarea Patriei pe temelii neclintite, spre a areta și mai bine scopulu patrioticu alu acestuî aședământu, întemeiatu întru folosulu junimeî universitare la împlinirea a 25 de ani ai Domniei Mele.

„Astădi, după mai multu de unu pătrarû de vécû de jertfe și silințe, Statulu românû a ajunsu a răspândi binefacerile luminei în tôte stratele poporulu. Datorimû acêsta nu numai bărbaților politici, cari au înțelesu însemnătatea acêstei puternice pârghei a ridicărei națiunilor, ci și corpulu profesoralu, care și-a îndeplinitu cu rîvnă și stăruință înalta sa chiâmăre.

„Dorindû a lăsa în urma Mea o mărturiă viuă a sentimentelor, ce Me însuflețescû cătră Têră, și a areta totodată necurmatulu interesu, ce am pentru instrucțiune, am închinatû tinerelor generatiuni acestu locașu de studiu, cu falnica menire de a contribui la răspândirea și înflorirea sciinței în România.

„Numai prin muncă stăruitoare și sciință se potû pregăti poporele de luptele, ce le așteptă pe tărêmulu economicu și socialu. Tôte generațiile, cari au sevêrsitû fapte mari și folositoare țeriloru lor, au fostu crescute în acêsta scolă seriôsă și s'au oțelitu la flacăra iubirei de sciință și de patriă.

„Noi, cari voimû a lăsa urmașiloru nostri o moștenire neștirbită, caută sê avem de-apururea înaintea noastră acestu țelû sfântu alu mărireî scumpei nôstre Româniî.

„Dintre voi, cei tineri, voru eși bărbați cu chiâmărea și gréua răspundere, de a fi luminătorii și conducătorii nați-

unei pe căile necunoscute ale viitorului. Urmați dar sfaturile profesorilor vostri, încunjuțați-i cu respect și încredere, întăriți-vă sufletele cu gândiri curate și simțiri înalte, spre a fi vrednici de misiunea, la care puteți fi chemați.

„După cum va fi tinerimea noastră de astăzi, așa va fi și România de mâne. Greu, dér, cumpănesce în grijile noastre îndrumarea tinerimei pe calea muncii consciințioase, a iubirei de adevăr și de țără.

„Legenda mănăstirei Argeșului ne arată credința răspândită în poporul român, că pentru trainica întemeiere a unui aședământ, trebuie îngropată în temeliiile lui o ființă viuă. Pus'am în temelia acestei case a tinerimei universitare viaa mea credință în viitoriul României.

„Facă Cerul, ca vécurile, ce voru urma, să ne dea dreptate, cu prisos, și ca din acestu locașu alu sciinței să se răspândesca, ca dintr'unu focaru nestinsu, caldele rađe ale unui patriotismu luminatü asupra némului românescü...”

Aceste cuvinte ale Maiestății Sale au fostü aclamate de numărösa asistență, care repetä de mai multe ori: Trăescă Maiestățile Lorü! Trăescă Augusta Dinastie“! Apoi M. S. Regele, continuândü, diise:

„În acestü gândü ve încredințezü, D-lorü membri ai comitetului Fundațiunei și Domnule directorü, grija acestu aședământü. Nu Me îndoescü, că sub înțelępta D-vöstre conducere va da ródele dorite de inima Mea.

„Provedința, care a ocrotitü Țëra noastră cu atăta îndurare, va revërsa de sigurü și asupra acestei Fundațiunii bine-facerile ei, îndeplinindü astfelü rugile, ce le-am înălțatü, împreună cu Înaltü Prea Sântia Sa metropolitulü Primatü, cătră A-tot-puterniculü“. —

Frumöse discursuri urmară apoi: din partea dlui *Culianu* rectorulü universității din Iași, a licențiatului în litere I. *Barbulescu* și a studentului de teologie G. *Popescu*, și solem-

nitatea se termină cu semnarea actului de inaugurare, în sunetul muzicii militare și însuflețitele aclamări ale Regelui fondator și ale înaltei dinastii.

Ear fundațiunea, o înnoită manifestare a părintescei iubiri a Regelui către țeră și popor, se caracterizează de ajuns prin cuvintele, ce adresase ministrului președinte la întemeierea ei.

„Urmându pilda bunilor Domni din trecut și spre „amintirea faptelor împlinite în acest pătăr de veac, „voim a înființa un aședământ spre binele tinerimei universitare dela tôte facultățile din țeră, al cărui scop va fi „de a procura studenților un loc de întrunire înzestrat „cu o bibliotecă tot-déuna deschisă, unde vor pute satisface „iubirea lor de studiu“.

De încheiere se însamnă la acest loc, că M. S. Regina Elisaveta a dăruit acestei fundațiuni o copiosă colecție de numi vechi.

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Mercuri în 1/13 Martiu s'a deschis sesiunea ordinară a Academiei Române. Dl. D. A. *Sturdza* a dat cetire raportului comisiunii însărcinate cu darea de sémă asupra activității în cursul anului.

Academia va lucra în această sesiune în fiă-care Lună, Mercuri și Vineri dela 1 până la 4 p. m. și în fiă-care Marți, Joi și Sâmbătă dela 9 până la 12 a. m., având a percurge următoarea programă:

1. Raportul secretarului general despre activitatea Academiei în 1894—95.
2. Alegerea comisiunii pentru esaminarea lucrărilor făcute în 1894—95.
3. Alegerea comisiunii financiare pentru cercetarea compturilor pe 1894—95, și pentru formarea bugetului pe 1895—96.
4. Cestiunea succesiunii Emanuilu Donici.
5. Raportul comisiunii însărcinate cu împărțirea cărților didactice din fondul Ioan Fétu în 1894.

6. Alegerea comisiunii însărcinate cu distribuirea cărților didactice din fondul Ioan Fătu în 1895.

7. Raportul comisiunii permanente a bibliotecii pentru anul 1894.

8. Modificarea art. 7 și 42 din statute (decisiunile dela 17 Martiu 1894 și 3 Februarie 1895) și art. 58 de Regulament, (decis. dela 17 Martiu 1894).

9. Raportul comisiunii însărcinate cu esaminarea lucrărilor făcute în 1894—95.

10. Raportul comisiunii fundației Adamachi.

11. Cestiunea ortografiei.

12. Determinarea subiectului pentru premiul Eliade Rădulescu de 5000 lei din 1900.

13. Raportul comisiunii fundației Ioan Otteteleşan.

14. Decisiune pentru punerea în lucrare a donației Principesei Alina Știrbei.

15. Discursurile de recepțiune ale dloră membri Dr. Vict. Babeș, Sp. Haret, Gr. G. Tocilescu și A. D. Xenopol, cu răspunsurile lor. (Art. 25 Stat. 63 Reg.).

16. Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea publicațiilor prezentate la premiile Năsturelă Herescu de 4000 lei și Eliade-Rădulescu de 5000 lei pentru 1895.

17. Raportul comisiunii financiare asupra compturilor pe 1893—94.

18. Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea cărților didactice prezentate la concursul premiului Asociației Craiovene de 1500 lei pentru 1895.

19. Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilor prezentate la premiul Lazară de 5000 lei asupra subiectului „Igienă țeranului român etc.“

20. Decisiuni pentru publicarea premiilor San-Marin și Neuschotz.

21. Alegerea comisiunii de 9 membri pentru publicațiile, cari se voră presenta la premiile Năsturelă-Herescu de 4000 lei și Lazară de 5000 lei pentru 1896.

22. Alegerea comisiunii, care va examina lucrările, ce se voră presenta la concursul premiului Alecsandru Ioană Cuza de 10,000 lei pentru 1896 asupra subiectului „Istoria Romanilor dela Aureliană până la fondarea Principatelor“.

23. Alegerea comisiunei, care va examina lucrările, ce se voru presenta la concursul premiului Alecsandru Ioană Cuza de 6000 lei pentru 1896, asupra subiectului: *Psychologia și metafisica poporului român*, după literatura populară.

24. Alegerea comisiunei pentru examinarea lucrărilor, ce se voru presenta la premiul Eliade-Rădulescu de 5000 lei asupra subiectului: „*Botanica populară română etc.*“

25. Alegeri de membri onorari și corespondenți.

26. Formarea bugetului pentru anul 1895—96.

27. Alegerea președinților și vice-președinților secțiunilor pentru 1895—96. (Art. 15. Stat.)

28. Alegerea delegațiunei pentru 1895—96. (Art. 15 Stat.)

29. Raportul secretarului general asupra lucrărilor sesiunei generale din 1895. —

Dorim înaltei corporațiunii și la sesiunea acăsta continuarea mănóseși și salutarei activității de până acum.

Din ședințele plenare dela 7/19 până la 12/24 Martiū însemnăm, după bine înformata „*Familiă*“, următoarele:

Dlū Iosifū *Vulcanu* a prezentatū scrierile sale „*Ruga dela Chiseteū*“ și „*Serăciă luciă*“.

Dlū Dr. G. *Crainiceanu* a trāmisū spre publicare în *Anale* scrierea „*Literatura medicală română*“.

Dlū v.-preș. V. A. *Urechia* propune, a se trāmite familiei decedatului istoricū italianū filo-romānū *Cesaru Cantu* condolențele Academiei; și priimindu-se unanimū propunerea, d. N. *Ionescu* face elogiulū ilustrului bărbatū.

Dlū D. C. *Ollănescu* în ședință publică a datū cetire scrierei sale „*Unū dialogū satiricū împrotiva năravurilor nóstre actuale*“.

Ear dlū I. *Kalinderu* totū în ședință publică a cetitū lucrarea sa „*Vilegiatura la Romāni*“, carea ne dă unū tablou fidelū alū vieței familiare a străbunilor nosteri.

În fine s'a datū cetire scrisórei D-nei Elena de *Turnescu* carea pune la dispoziția Academiei căte 2000 lei la anū: 1000 spre liberă dispunere, ear 1000 pentru stipendii la fete din institutulū *Otteteleşanu*.

Academia română a ținutū la 10 Februariū a. c. n. ședință publică, în carea D. B. P. *Hașdău* a cetitū unū studiū „*despre cheile Bifului din Basarabia*“.

Ear Sâmbătă sub președința Maiestății Sale Regelui, s'a ținut o ședință publică foarte bine cercetată, și s'a discutată cestiunea ortografeii timp de preste 3 ore. S'a decisă însă numai asupra următoarelor două puncte:

1. Folosirea lui **đ** pentru sunetul **z** în cuvintele, ce derivă din latină, ca de exemplu: *điuđ, đină, đicere* etc., ear **z** se va folosi numai în cuvintele străine, ca *zăbavă, zamă, zămislire* etc.

2. Cestiunea lui **u** mută seú latentă a provocat o discuție înfăcărată. Pentru esprimarea acestuia a pledat cu multe argumente și multă energie dnii: Quintescu, Romanu și Caragiani; pentru suprimarea lui: dnii Negruzzi, Sturdza și Maiorescu, cestu din urmă cu agere argumente practice și cu celú mai invederatú efectú.

Făcându-se votare, suprimarea lui **u** mută s'a priimitú cu mare majoritate și s'a enunțatú de Maiestatea Sa Regele președinte, punându-se astfelú capetú acestei contraverse lungi.

UNŪ DOCUMENTŪ ISTORICŪ DELA 1784.

Publicămú în cele următoare unú documentú istoricú dela 1784: patenta „chesaro-crăiescă“, prin carea se dá amnestiă tuturorú, cari aú participatú la revoluțiunea lui Horia.

Patenta în limba latină a mersú pe calea „crăiescului în mare principatulú Ardealului Gubernium“ și la episcopia, recte arhiepiscopia „neunită“ din Sibiiú; dar aflându-se Episcopulú *Ghedeonú Nichitici* în visitațiune canonică, cerculariulú seú dto 27 Novembre 1784, prin care publică „patenta crăiescă“, 'lú datéză din Mihălesci, probabilú proto-presbiteratulú de astăđi alú Dobrei.

Avem înaintea nóstră unú însemnatú convolutú de acte de pe acestú timpú, între cari și originalulú acestui cerculariú, scrisú de episcopulú numitú cu sigilulú imprimatú în cêră roșiă; și cerculariulú cu patenta tradusă în limba română, scrisú cu litere cirile, care pentru noi e de interesú și ca documentú de limba română din secululú 18, sună din cuvêntú în cuvêntú în modulú următorii:

„Noi, preaosfințitei chesaro-crăiesci și apostolicesci mării a imperatului și craiului Ghermanii, Hungariii, Bohemii și a Ierusalimului, a archiduxului Austriei, a duxului Burgundii, a mare principului Ardealului, a comesului Săcuilor și alte, Crăiesculă în mare principatulă Ardealului Gubernium.

„Preaosfințita chesaro-crăiesca și apostolicésca mărire înștiințându-se de prea grozavele silnicii a turburatului neamului românesc și împregiurū stările acelora, măcar că aceia prin faptele cele rele făcute s'aū făcutū vinovați de prea grele pedepse, dacă se vorū socoti acelea după puterea legilorū. Inse a sa preaosfințita chesaro-crăiesca mărire prin milostivulū craiesculū sēu rescriptū dela 22 alū lunei lui Noiembrie: din născuta sa milostivire tuturorū, care cu pace se vorū întorce la locurile lăcașurilorū sale, și în pace se vorū ține în casele sale, bine aū voitū cu milostivire a le dăruī obstescă amnestie, adecă iertăciune, impreună și comisie crăiescă a rēndui în fața Esceleției Sale Domnului Grofului Antonie Jancovici și a Domnului ghenearariului de Papila pentru cercarea saū investigația pricinilorū acesteī rēscōle, adecă turburări. După cum crăiesculū Gubernium cu puterea altia patente date la 11 Noiembrie pre toți cărorā s'aū căduțū, nu lipsise mai nainte a-lū însciința, ca se cuprinđā sfaturī mai sdravine, pentru acestū sfērșitū făcuse spre nădejdea căpătării miliī și iertăciunii, dela a sa preaosfințita mărire.

„Așa și acum totū acelora cu numele celū crăiescū a preasfințitii mării sale, amnestia cea de obște, adecă iertăciune vestesce și publicăluesce prin puterea acesteia patente de acum poruncind, ca se se silescă a se arăta vrednici de mila acēsta chesaro-crăiască, se întorcă la locurile lăcașurilorū sale, ca armele și alte asemenea acestora unelte se le lase și pre sine în pace și liniște se se așede, și din locurile în care s'aū fostū băgatū și ascunsū, se easă, și în casele sale cu pace se se ție, și mai pe urmă de tōte adunările saū în-

vrăjbiturile se se opréscă, și prin acésta de pedépsa ~~aceea~~ vorú scăpa, care neiertatú i-ar aștepta, pre cel ce ar fi în turburare, din crăiesculú Gubernium a mare prințipatului Ardealului. În Sibiiú, 30 Noiembrie anulú 1784.

(L: P:) *Samoilú* Baronú de *Bruckenthal* m. p.,
gubernatorú.

David Secheli m. p.,
canțálarú.

B. Antonius Fojica m. p.

„Eu ca unú archipăstoriiú alú vostru părintesce ve arétú, precum milostiva împérație aú datú iertăciune tuturorú, care cu pace se vorú întórce la casele sale, și comisie s'aú rënduitú, după cum mai pe largú ați înțelesú din patenta crăiască, a căreia orginalulú este la mine letenesce, dară cea românéscă este acésta. Pentru aceea iubitií mei fiii, ve aședați cu pace la casele vóstre și puneți josú și lăsați armele. Așa ve sfătuescú și ve învățú, ca se puteți fi vrednici de acéstă milă, mai susú șișă. S'aú datú în Mihailești: 27: Noiembrie: 1784.

(L: P:) *Ghedeonú Nichitici* m. p.,
episcopú neunitú alú Ardealului“.

Z. Boiu.

DIN SCÓLA VIETIÍ.

(Aforisme alese și traduse de *Ieronimú G. Bariții*.)

Fericirea seú nefericirea conăcesce la ómenii aceia, care aú deja o provisiune de ajunsú dintr'una seú din cealaltă. *Gracian.*

*

Eú afu numai două lucruri, care potú face viéta fericită: moderarea poftelorú și buna întrebuintăre, care o face cineva de noroculú seú. *Saint-Evremonst.*

*

Viéta și sórtea nóstră séménă cu unú jocú de șach, care póte fi căștigatú și perdutú. *Huxley.*

*

Cultura și progresul în cultură al unei națiuni nu e nimic alta, decât o făptură a sorții, rezultatul a mii de cauze conlucrătoare, s'ar pute dice a întregului element, în care trăiesc.

Herder.

Pentru de a elibera pe om de cătușele sale, trebuie ca suferința să vină în ajutorul cugetărei.

Rud. de Ihering.

Nici în cele mai dureroase împregiurări ale vieții omul să nu se îndoiescă în putința, că ele pot deveni iarăși senine.

Zschokke.

Pentru ca se putem compătimii cu o durere, trebuie să fim în stare a ni-o închipui cu totă vioiciunea, și intensitatea compătimirei noastre de ordinaru stă în raportu cu vioiciunea închipuirii noastre.

Lecky.

Regretul e proba plăcerii gustate.

Sailer.

A aștepta o plăcere, încă e o plăcere.

G. E. Lessing.

Suferințele trupesci, ca și cele sufletesci, caută singurătatea, și une-orî numim astfel de omeii încăpăținați, a căroru nefericire aru trebuî se o deplângem.

Cel ce poate cânta și ride, își spariă nefericirea.

Proverbialu.

Temperamentul omenilor se tradéză prin natura plăcerilor, ce-și alegu.

Mercier.

Pentru că dorințele omenesci sunt fără sațu, de ore-ce natura ne permite și îndemnă a dorii tôte, ear destinul permite împlinirea numai a puține, se nasce de aci o permanentă nemulțemire în sufletul omenesc și o săturare de lucrurile, care le posedem. Așa prezentul e criticat, trecutul lăudat și viitorul dorit, deși n'avem nici o cauză rațională pentru acesta.

Machiavelli.

Ideile sunt motive ale scopului. Orî-ce idee ca motivu practic alu activității noastre se sfârșese în urmă în ființe vii.

Rud. de Ihering.

Ideile câștigă totdeauna mai multă putere, când se unesc cu martiri.

* * *

*

La betrânețe nu scade bogăția ideilor, ci numai plăcerea de a le exprima. K. Gutzkow.

*

Pentru om numai aceea e o nefericire, când i se ficsază o idee, care nu are nici o întrire în viața practică și îl deține chiar dela viața activă. Goethe.

*

Știința specială și filosofia stau în același raport, ca și cunoștința și doctrina. G. H. Lewes.

*

Științele cele mai tinere sunt totdeauna cele mai grele, pentru că ele se ocupă cu probleme, care mai înainte erau trecute de totu cu vederea, și nu există mijloacele, pentru de a se ocupa de studiul lor. G. Rümelin.

*

Omul nu s'a mulțumit nici odată numai cu operațiunile și produsele inteligenței, și nu se va mulțumi nici odată numai cu acelea; pentru aceea știința naturii singură nu poate satisface toate trebuințele naturii sale. John Tyndall.

*

Istoria dezvoltării spirituale nu se compune dintr'unu șir de evoluțiuni, dintre care una nimicesce pe cealaltă și o suspinde, ci dintr'unu șir constant de dezvoltări, dintre care una se îmbină cu cealaltă, pentru ca pe calea cea nouă se o devolve și mai departe și așa se o conducă totu mai aproape de adevărul căutat. W. Whervell.

*

Două căi sunt totdeauna, pe care se poate promova știința naturii: — observarea și reflecțiunea. K. E. de Baer.

*

Influenței, ce o exercită parea celor, pe cari mulțimea îi consideră ca pe cei mai învățați și cărora li se încrede, avem a mulțumi răspândirea părerilor false. Laplace.

*

Nu amâna dezvoltarea mai departe a unei idei pentru ore mai bune și mai libere. Așa nu-ți mai revine, cum a fost în momentul concepțiunii. K. Gutzkow.

*

Geniul e deșteptat prin miserie, și numai bună-starea îl poate susține. K. Gutzkow.

*

Câștigul din orî-ce lectură e, că individualitatea autorului și aceea a cetitorului se potențază la o a treia. *Ales. Jung.*

*

Pentru poetu ca atare nu există nici o școlă, nici un atelier. Școlă lui e adâncimea eului său solitar și plinul vieții. În eternul schimb al acestora se află școlă sa. *Emil. Palleske.*

*

Lectura nu pôte fi oprită, dér ea pôte fi instruită. *Sebastian Brunner.*

*

Sunt ómenî, cari în tótă viața lor vîneză după dispozițiune. Ei sunt soții, amicii și concetățeni cei mai teribili. *H. W. Riel.*

*

Omul e ca și planta, care ca să-și pótă desvolta pe deplin forțele sale firești și interne are lipsă de un sol favorabil. *Lecky.*

*

Avem în tocmai destulă religiune, pentru de a ne urî unii pe alții, dér nu de ajunsă pentru de a ne și iubi. *Pope.*

*

Biserica romană a reușit mai bine a face religiunea poporală, sciind a o combina nu atât cu noțiunile mulțimei, cât mai vîrtosă cu intențiunile omului singuraticu. *Goethe.*

*

Nu mai vorbi de iubirea ta de adevăr, când n'ai fost decît numai brutală. *R. Gutzkow.*

*

Cea mai mare parte a omenimei o putem împărți în două clase. Una nu ajunge nici odată până la adevăr, pentru că nu cugetă nici odată în de ajunsă; cealaltă trece adesea preste elu, pentru că își subtilizează prea multă cugetarea. *Hume.*

*

Adevărul și statornicia chiar decă s'ar afla reprezentat numai într'un singur esemplar, dăinuesce mai mult decît minciuna și lașitatea în milioane de indiviđi. *Ferd. Kürnberger.*

*

Adevărurile morale nu s'au schimbat, sunt înse supuse unei schimbări continue adevărurile intelectuale. *Thomas Buckle.*

*

Orî-care adevăr ce incolțesce e revoluționar față cu prejudețul domnitor, căruia i se opune; orî-care virtute ce incolțesce,

e revoluționară față cu viciul, care e la modă și i contradice. Pentru aceea totdeauna se nasce gălăgia, când încep a înflori adevăruri și virtuți tinere și próspețe. Prejudetele și viciurile dominante presimtă pe inamicul lor puternic, cu care se apropiă și sfârșitul stăpânirei lor.

K. v. Raumer.

*

Convingerile noastre sunt determinate prin multe împregiurări întâmplătoare.

Spittler.

*

Ori-cui i mai rămâne atâta putere, a îndeplini aceea despre ce e convins.

Goethe.

*

E ună cuvântă tristă, dar adevărată, că copii sunt pedepsiți cu crima comisă de părinții lor.

*

Istoria morală a omenimei e succesiunea ipoteselor, pe care le aș stabilită în mod alternativ, și la care aș aderat.

Charles Bigot.

*

Ori-ce schimbare mare în credință se în referințele sociale aduce cu sine și o schimbare a sentimentelor.

Lecky.

*

Numai cei fantiști speră, fără să se îndoiescă.

Hippel.

*

Liniștea sufletească o obține cineva, când încetă a spera.

Prov. arab.

*

Nici corabia nu e permisă a o lega numai de o singură ancoră, și nici viața a și-o basa numai pe o singură speranță.

Socrate.

*

Cel-ce are multe speranțe, acela are și multe posibilități de a se desamăgi; cel-ce are puține, acela are puțină ocaziune pentru bucurii.

Young.

*

Pentru a trăi constant în retragere, trebuie ca cineva se fiă mai mult decât alții, se în ceva mai puțin ca un animal.

Saint Evremont.

*

Precum o retragere prea lungă slăbește inteligența omului, așa o distrage prea deșă societate.

Saint Evremont.

*

Înțeleptul se lasă a fi căutat de lume, ear singurătatea o caută el.

* * *

*

A se mântui perfect de o iluziune ofere bucuria mai mare, decât aflarea unui adevăr.

K. Gutzkow.

*

Iluziunea e prea bună până ce suntem încă tineri; numai se nu o țărăm cu noi și la bătrânețe.

Goethe.

*

E o nebunie a se teme de ceea-ce e inevitabil

Syrus.

*

Ajutorul omenesc e un părete slab; cel ce se rașimă de el, cade grămadă cu el cu tot.

Ch. Schubart.

*

Recunoșce meritul străin, și cel căruia i l'ai recunoscut, te va promova.

K. Gutzkow.

*

Vom face totdeauna bine decât imputări, ce ni se fac numai în glumă, le considerăm ca făcute în serios.

K. Gutzkow.

*

Prin finețe poți se indupleci vanitatea cuiva, ca să-ți destăinuie lucruri, pe care de altcum le ar fi tănuit chiar și amiciției.

Esprit des Esprits.

*

A da sfat omenilor e cea mai proustă profesiune, pe care numai o pte profesa cineva.

* * *

*

Cel ce vine la tine în mod ceremonios ca să-ți ceară „sfatul tău“, acela de obicei caută numai pe cineva, asupra căruia se transpună responsabilitatea pentru deciziuni, pe care acela le a luat deja de mult.

K. Gutzkow.

*

Feresce-te pe cât numai poți de omul iscoditor, pentru că acela de sigur e indiscret.

Terentiu.

*

Retrage-te dela locul unde se vorbesce prea tare ori unde se șoptesce.

Pestalozzi.

*

Ascultă vorbele, crede numai faptelor.

Butenschön.

*

Celorū cari se plécă mai adéncū înaintea ta încrede-te mai puținū. Ei séū sunt idioți séū corupți.

* * *

*

Bunétatea ne învétă: „*Se iertămū tóte!*“ Dér prudenta adauge la acésta: „*Se nu uitămū însé nimic!*“ Oscar Blumenthal.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Documente istorice. După „*Timpulū*“ domnulū profesorū universitarū Bogdanū, în urma cercetărilorū făcute în iarna acésta la biblioteca imperială din St. Petersburg, a descoperitū printre manuscriptele polone ale acéstei bibliotecī *autografulū croniceī moldovenescī* în limba polonă dela 1566, alū căreī autorū era până acum necunoscutū, și o nouă operă în limba polonă a lui *Mironū Costinū*, despre Moldova și Muntenia. Dlū Bogdanū va publica acéste importante descoperiri într'o scriere, ce va apăré în curénd.

Darū pentru institutulū Carolū-Elisabeta. Dlū Ilie Nicolescu-Dorobanțulū a dăruitū institutulū Carolū-Elisabeta pentru ajutoriulū țeranilorū în lipsă, considerabila sumă de 300,000 lei.

Dela Societatea geografică română. Sâmbătă la 9 Martiū n. a fostū prima ședință a Societății geografice din Bucuresci. Ea a fostū presidiată de M. S. Regele. Ședința fiind deschisă, M. S. Regele a datū cuvântulū dlui secretarū G. Lahovari, care a cetitū unū raportū asupra activitații societăței. În urmă dlū D. A. Sturdza a ținutū o conferență intitulată: „*Cunoște-te pe tine însu-ți*“. D-sa arată importanța acéstei maxime, apoi face o critică asupra grabei, cu care biroulū statisticeī s'a pronunțatū asupra populației țerei, și dovedesce cu cifre, că populația țerei nu e de 5 milioane, cum indică biroulū statisticū, ci multū mai mare, adecă de 6,300,000 suflete. Apoi arată, că populația diferitelorū județe a crescutū în genere, afară de a județului Teleormanū, unde a decrescutū. După ce termină dlū D. A. Sturdza, ședința a fostū suspendată pentru 5 minute, în care intervalū M. S. Regele s'a întreținutū cu dd. generalū Manu, G. Lahovari și D. A. Sturdza. După redeschidere cuvântulū a fostū acordatū dlui Gr. Tocilescu, care a vorbitū despre „*Rolulū lui Novacū*“. După aceea în a doua ședință, totū sub președința M. S. Regelui, au vorbitū dd. Grigore Stefanescu, Ioanū Kalinderu și C. Lupulū.

Proiectul asupra învățământului secundar în România s'a adus în desbaterea unei comisii speciale, care este compusă din domnii: Titu Maiorescu, Sp. Haret, Alecsandru Odobescu, Dr. Toma Ionescu, V. Arion, Gr. Tocilescu, G. D. Teodorescu, C. Dimitrescu-Jași, B. P. Hașdeu, C. Disescu, I. Negruzi, Dr. Istrati, G. Ionescu-Gion, Stef. Mihailescu, Vêrgolici, Meisner, Găvănescu, Vlădescu, D. A. Laurian, secretarul general al ministerului de instrucție, precum și toți directorii de serviciu din ministerii. Comisiunea va fi presidiată de ministrul Tache Ionescu.

† *Cesar Cantu*. Marele istoric italian și amic al cauzei române, prof. *Cesar Cantu* din Milano, a încetat din viață la 11 Martiu n. în etate de 87 ani.

Agata Bărsescu. Celebra artistă dela teatrul de Curte din Viena a încântat publicul orașelor Sibiu și Brașov cu câte o serie de reprezentații. În ambele aceste orașe românii s'au întrecut în ovații, făcându-i priimiri entusiastice și oferindu-i la fiă-care pășire pe scenă buchete și lire de florii, împodobite cu pantlici trecolori, pe care se află în litere mari de aur diferite dedicații. În onora escelentei artiste s'au mai aranjat câte-va banchete, la cari a luat parte totă inteligența română, și la acestea d-șora Bărsescu a fost sărbătorită prin poezii și toaste. Se crede, că tragedia noastră va petrece în venitoriu mai adese-oră la Brașov, unde are de cugete a-și zidi o vilă.

„*Albina*“, primul și cel mai vechiu institut de credit și economii, a avut în anul trecut 1894. un profit curat de 121,667 fl. 94 cr. După propunerea consiliului de administrație, din acela se vor dăru pentru scopuri române culturale și de binefacere 6400 fl. 7 cr. Dividenda anului 1894 se va urca dela 15 fl. la 16 fl. de acțiune. Adunarea generală a acționarilor s'a ținut la 27 Martiu n.

O invenție românească. Un tinăr român din Pesta Iuliu *Florea* a inventat o mașinerie, care are de basă a construcției sale electricitatea, și e menită să servescă pentru evitarea ciocnirii de trenuri. Doue trenuri, cari ar veni pe aceeași linie și ar fi în pericol să se ciocnescă, vor pute se o încungiure acesta prin sgomotul. ce-lu face aparatul electric deja la o distanță de 3 klm. Talentatul tinăr a luat patentă din mai multe țări asupra invenției sale.

Poporațiunea Bucurescilor, după cele mai noi numărări, se rădică la suma de 232,009 suflete.

Monumentul pentru profesorul Constantin Diaconovic-Loga. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului a luat hotărârea, a rădica fostului profesor de Pedagogia și directorul al școlilor naționale românești din Bănatul *Constantin Diaconovic-Loga* la mormântul aceluia din cimiteriul din Caransebeș un monument de marmoră albă. Inscricțiunea monumentului va fi: „Apostolului culturii naționale românești, primului profesor de Pedagogia și directorul cesaro-regescă al școlilor naționale române gr. or. din Bănatul, *Constantin Diaconovic-Loga*, Reuniunile învățătorilor români gr. or. dela școlile confesionale din diecesa Caransebeșului și Aradului în semn de pietate și recunoscintă“. Desvelirea monumentului se va face cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii, și la serbarea înăugurării lui vor fi invitate. Reuniunile învățătoresci, seminariile și gimnasiile române etc. precum și Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.

Institutul de credit și economie „Victoria“ din Arad în adunarea sa generală dela 10 Martiu n. a. c. a votat spre scopuri culturale suma de 1200 fl.

Proiectele de lege politico-bisericescă pentru libertatea religioasă, recte neconfesionalitate, și pentru recepțiunea religiunii mozaice au fost respinse în camera magnaților: cel dintâiu în partea sa esențială, capitolul III, cel de al doilea întregu. O grea lovire s'a dat aici și bisericii ortodoxe, carea contra desvoltării istorice și contra usului secular de până acum a fost rangiată după bisericile reformate, cari ca atari există numai de 300—400 ani.

FONDULŢ GEORGIŢ BARIŢŢ.

Transportul din Nr. 11. 1894 1628 fl. 31 cr. și 9 lei.

Ad Nr. 139—1895. Prin d. Z. Boiu: NicolaŢ Petru, parochŢ în GurghiŢ; Vasile PopŢ, parochŢ în Cassina câte 50 cr.
Suma 1 fl.

Ex Nr. 153—1895. Colectante: IacobŢ Popa.; ValeriŢ Ionica 30 cr.; NicolaŢ Runcean; IoanŢ N. StoianŢ; NicolaŢ Ciola; NicolaŢ Picu; IosifŢ OncioiŢ, primariŢ câte 10 cr.; AntonŢ PrehalŢ; BartolomeiŢ Badescu; Moise ŢojanŢ, primariŢ; IoanŢ Voiculescu,

primarü; Vlad Enescu; Nicolaü Manoiü, parochü; Nicolaü Colesia, v.-primariü; Ioanü Gârbacia; Iosifü Olteanü câte 20 cr.; Ioanü Enescu; Moise Ciurea, invătătoriü; Ioanü Oncioiü, diaconü; George Enescu, parochü câte 50 cr.

Suma 5 fl.

Transportü 1634 fl. 31 cr. și 9 lei.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 132—1895.

Procesü verbalü

din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românü, ținută în Sibiiü la 7 Martii 1895 n.

Președinte: Dr. Ilarionü Pușcariü, vice-președinte.

Membrii prezenți: Ioanü Papiü, Zacharia Boiu, Pärtenie Cosma, Ioanü Crețu, Dr. Corneliü Diaconovich și Nicolaü Toganü, bibliotecariü.

Secretariü: Dr. V. Bologa.

Nr. 41/90. Dlü Simeonü Munteanü, notariü comunalü în Blajü, cu datulü 15 Februarii 1895. cere conferirea unui stipendiü pentru fiica sa Elena, elevă privatistă în cursulü II. la institutulü preparandialü gr. cat. din Blajü, ca se pôta continua studiile sale la pedagogiulü din Clujü séu Budapesta, în care casü declară, că va pune serviciile sale la dispoziția acestui comitetü, după terminarea studiilorü.

— Cererea nu se pôte încuviința din causă, că starea fondului Asociațiunei deocamdată nu permite crearea de stipendii cu asemenea menire.

Nr. 42/101. Dnulü Andreiü Cosma, avocatü în Șimleü și cassariü alü despărțemântului Asociațiunei de acolo, cu datulü 28 Februarii 1895. transpune în copiiä testamentulü fericitulü George Filep, fostü avocatü în Tășnad, răposatü în 3 Februarii a. c., prin care s'a testatü Asociațiunei transilvane 20,000 fl. sub titlulü „Fundațiunea George Filep“, pentru scopuri filantropice curatü române“, dimpreună cu libelulü de depunerü Nr. 744/1894. despre 14,500 fl elocați pentru amintita fundațiune la institutulü de creditü și economii „Sylvania“ în Șimleü.

— Spre scire; testamentul cu libelul se depună la cassa Asociațiunei, și se autorisază presiulul a da plenipotență domnului Andreiū Cosma, advocatū în Șimleū, ca se represinte Asociațiunea la pertractarea lăsămētului.

Nr. 43/221. Prim-secretariulū Asociațiunei raportēză, că în urma însărcinārei cu datulū 16 Augustū 1893. Nr. 165, și în conformitate cu concludulū acestui comitetū din 7 Februarīū a. c. Nr. 68, „Higiēna copilulū dela nascere până la alū 7-lea anū alū etății“ de Simeonū Stoica, s'a tipăritū în 3000 esemplare și s'a depusū la biroulū Asociațiunei.

— Spre scire pe lângă următoarele:

- a) sē se transpună autorulū 100 esemplare;
- b) prețulū unū esemplarū se statorēscē cu 15 cr.;
- c) direcțiunilorū despărțēmintelorū sē se transpună câte 50—100 esemplare pentru desfacere la publiculū despărțēmintelorū;
- d) câte unū esemplarū sē se transpună redacțiunilorū ȋiarelorū nōstre, pentru notificare publică.

Nr. 44/104. Tipografia archidieceasană din locū, cu datulū 2 Martiū a. c., transpune modelulū primitū pentru tipărireā dipomelorū dela firma C. Angerer & Gōschl din Viena. Înaintēză totodată contulū despre 216 fl. pentru tipărireā etc. broșurei „Higiēna copilulū până la alū 7-lea anū“, de Simeonū Stoica.

— Modelulū pentru tipărireā diplomelorū se priimesce, avēnd a se restituī pentru grabnică efeptuire cu teestulū satoritū spre acelū scopū; contulū despre 216 fl. se asignēză la cassă spre achitare.

Nr. 45/107. Direcțiunea despărțēmētului Asociațiunei din Cohalm, cu datulū 24 Februarīū 1895. Nr. 1, așterne protocolulū adunārei generale a despărțēmētului pro 1894, ținute în comuna Cața la 2/14 Februarīū 1895, dimpreună cu 35 fl. tacse de membri pro 1894.

Din cuprinsulū protocolulū se constatā următoarele:

a) raportulū subcomitetulū pe anulū trecutū s'a luatū spre plăcută scire;

b) s'a aprobatū raportulū cassariulū pro 1893, din care se vede, că în acelū anū s'au încassat:

Dela membri ordinari 37 fl. 50 cr.; dela membri ajutători 12 fl. 40 cr. — Totalū 49 fl. 90 cr. Ear spese în 1893. nu s'au efeptuitū, numai cu agendele biroulū;

c) s'a reconstituită despărțământul pe ună nouă periodă de 3 ani, realegându-se prin aclamațiune membrii comitetului din periodul trecută;

d) s'a cetită o disertațiune instructivă pentru poporă din partea dlui I. Brotea, preotă;

e) s'a înscrisă de membru nouă ală Asociațiunei dlă George Mircea, economă în Cața, solvindă tacsă de 5 fl. pro 1895, și s'au încassată dela 7 membri vechi ordinari, tacsele pro 1894, în sumă de 35 fl.; ear dela membri ajutători 19 fl. 45 cr., cu totulă 59 fl. 45 cr., din care sumă 35 fl. s'au transpusă la cassa centrală, ear restulă 24 fl. 45 cr., s'a reținută la cassa despărțământului;

f) s'a decisă să se țină procsima adunare generală a despărțământului în Cohalm, autorisându-se subcomitetulă a statorii timpului.

— Protocolulă servesce spre scire; dlă G. Mircea, economă din Cața, se declară de membru ordinarulă ală Asociațiunei și se prevede cu documentulă de legitimare până la procsima adunare generală; sumă de 35 fl. tacsă de membri ordinari pro 1894. s'a priimită cu mulțemită; cu privire la sumă restantă, ce se administreză la cassa subcomitetului, se recercă direcțiunea să compună bugetulă despărțământului pro 1895, specificându-se întratele și eșitele, ear eventualulă restă dimpreună cu bugetulă să se transpună aici spre definitivă aprobare, conformă §§. 18, 20 și 24 din Regulamentulă.

Nr. 46/108. Senatulă scolastică gr. cat. din Porumbaculă inferioră, cu datulă 20 Februarulă 1895, cere să se trămită gratuită pentru biblioteca scôlei ună esemplară din fôia Asociațiunei, eventuală și din anii precedentă.

— Cererea nu se pôte încuviința, se îndrumă însă petenții să înființeze agentura comunală, în sensulă §. 22 din Regulamentulă Asociațiunei; colectându apoi pentru scopurile Asociațiunei până în 5 fl. la ană, voră primă și fôia Asociațiunei.

Nr. 47/112. Dlă Ioană Băbuțiu, preotă în Buciumă-Șasa și cassariulă despărțământului Asociațiunei dela Abrudă, cu datulă 4 Martie 1895, trimite 25 fl. tacsă dela 3 membri ordinari ai Asociațiunei pro 1894 și restante.

— Spre scire cu mulțemită.

Nr. 48/113. Dlă I. Popovică, profesoră la scôla civilă de fete a Asociațiunei, cu datulă 4 Martulă 1895. cere ună adausă de scumpete ori ajutoriulă estra-ordinariulă de 100 fl. fără interese, obli-

gându-se a-lă replăti în rate lunare de câte 5 fl. începându cu 1 Maiu á. c.

— Se încuviințeză împrumutul cerutú de 100 fl., avându a-lă restitul direcțiunei șolare în rate lunare á 5 fl. începându cu 1 Maiu a. c.

Nr. 49/114. Prim-secretariulu Asociațiunei la recercarea direcțiunei bibliotecei publice din Galați, cu datulu 5 Martiu 1895, cere sê se trimită numitei bibliotecei scrierile complete ale Asociațiunei, anume câte unú esemplarú din „Analele“ și fóia „Transilvania“ dela începutulu acelorú până astădi.

— Se încuviințeză, încredințându-se biroului esecutiva.

Nr. 50/122. Prim-secretariulu Asociațiunei, transpune dimpreună cu opiniunea sa elaboratulú :

„Unele cunoscințe din istoria metalelorú (după Dr. Zippe, 1857) de Basiliu Bașota, avocatú în Abrudú, ce s'a înaintatú aici pentru ca sê se tipărescă pe spesele Asociațiunei în 3000—4000 esemplare și sê se vëndă, ear venitulú ce arú resulta, jumătate sê se adaugă la fundațiunea fiului seú Emilú Bașota și jumătate la fondulú generalú alú Asociațiunei.

— Raportulu servece spre scire; cererea nu se póte încuviința din motivú, că cuprinsulú elaboratulú fiindú de totú specialú, nu va afla cumpărătorú; elaboratulú se restituie autorulu.

Nr. 51/118. Direcțiunea scólei civile de fete a Asociațiunei înainteză cu datutú 7 Martiu 1895, Nr. 22, hárta d-șórei Maria Romanú, prin care declară, că nu póte primú condițiile, sub care acestú comitetú i-a oferitú, în urma cererei sale, întreținerea în internatulú scólei nóstre și prin urmare din 15 Martiu curentú abdice dela postulú de instructoră pentru lucrulú de mână în cursulú complementarú, în care postú fusese angajată până la finea anulu școlarú curentú.

În legătură cu acésta direcțiunea școlară raporteză, că la postulú ce devine astfelú vacantú reflecteză domnișórele: Irina Mathias și Cornelia Surdu, ambele din Sibiiú și provédute cu cualificațiunea recerută, — pe lângă rugarea sê se numescă una dintre petente pentru provederea lucrulú de mână în cursulú complementarú până la finea anulu școlarú curentú.

— Abdicerea d-șórei Maria Romanú servece spre scire; pentru provederea lucrulú de mână în cursulú complementarú până la finea anulu școlarú curentú, se numesce d-șóra Cornelia Surdu, pe lângă remunerația votată spre acestú scopú în bugetulú anulu școlarú curentú.

Nr. 52/119. Dlă Petru Indrieș, notariu comunală în Boița, cu datulă 6 Martiuă curentă cere, ca fiica sa Aurelia, elevă esternă în clasa III. la scôla civilă de fete a Asociațiunei, să fie dispensată dela solvirea didatrului pro 1894/5.

— Cererea nu se pôte încuviința.

Nr. 53/117. Dnulă Dr. Corneliuă Diaconovich, cu datulă 6 Martiuă curentă, transpune pentru biblioteca Asociațiunei dela dlă Alphons Tuoră, profesoră în Staefa lângă Zürich, trei fascicole din poesiile acestuia intitulate „Poesias Romonschas“ și doue scrieri dramatice.

În necs cu acêsta descopere dorința distinsului poetă rhaeto-română, de a se întemeia legături mai strinse între Daco-Români și Rhaeto-Români, în specială între instituțiunile loră chiamate a cultiva limbile surori ale acestoră popore, — și propune:

Asociațiunea să facă primulă pasă pentru stabilirea legăturilor dorite de dlă Tuoră, oferindă societății rhaeto-române schimbulă publicațiuniloră sale.

— Operele dlui Alphons Tuor, și anume: trei fascicole „Poesias Romonschas“ și doue scrieri dramatice, dăruite de însuși autorulă, se primescă cu mulțămită; ear pentru stabilirea legăturiloră dorite, comitetulă ofere cu intimă satisfacție schimbulă publicațiuniloră sale și însărcinează biroulă a trimite pe viitoră societății Rhaeto-Române tôte publicațiunile Asociațiunei, începândă cu 1 Ianuariuă 1895.

Nr. 54/. Vice-președintele Asociațiunei comunică notificarea dlui Dr. Urban Jarnik, profesoră de universitate în Praga și membru onorariuă ală Asociațiunei, prin care achiteză cu mulțumită primirea celoră doue tomuriă din „Documentele privitoare la familiile nobile române“ de Ioană cav. de Pușcariuă.

— Spre scire.

Nr. 55. Verificarea acestuiă procesă verbală

— Se încredințeză membriloră: Z. Boiu, Dr. C. Diaconovich și N. Togană.

Ședința se închee.

D. u. s.

Dr. Ilarionă Pușcariuă m. p.,

v.-președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,

secretariu II.

S'a verificat. — Sibiuă 12 Martiuă 1895 n.

Z. Boiu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

N. Togană m. p.

CONSPECTULŪ

membrilorŭ Asociațiunei transilvane, cari aŭ achitatŭ tacsele în pŕtrariulŭ IV. 1894.

Zacharia Tatarŭ din Elisabetopole și Leontinŭ Simonescu în Sibiiŭ câte 5 fl. Suma 10 fl.

Din despărțemētulŭ Năședululŭ: Dr. Alecsiŭ Larionessi; Silviŭ Bolfă; Vasiliŭ Moldovanŭ, D. I. Martinŭ; Georgiŭ Moroianŭ în Paris; Filip Popŭ în Bandu; Ioanŭ Rațiŭ în Șamsud; Nicolaŭ Toganŭ în Sibiiŭ; Ioanŭ Crețu în Sibiiŭ câte 5 fl.; Leonŭ Viciŭ; Tit Pituc câte 6 fl.; Gregoriŭ Pletos 2 fl. 50 cr. Suma 54 fl. 60 cr.

Din despărțemētulŭ Sighișora: D. Moldovanŭ, protopopŭ în Sighișora; I. Șandru, senatorŭ în Sighișora; D. Dragoș, propriet. în Ferihaz; N. Fleșer, mesariŭ în Saschiz; V. Urdea, cocjariŭ în Sighișora; Z. Ganea, parochŭ în Ferihaz câte 5 fl.; Dela membri ajutători 14 fl. Suma 44 fl.

Din despărțemētulŭ Branului: Gavriilŭ Iuhas, Zernesci pro 1892; Iliseiŭ Nemeș, în Tohanulŭ vechiŭ pro 1893; Ioanŭ Rațiŭ, în Bran-Șimonŭ; I. cav. de Pușcariŭ în Branŭ; Georgiŭ Bobeșŭ în Bran-Porta; Nicolaŭ Manoiŭ în Șimonŭ; Stanciŭ Garoiŭ în Zernesci; Ioanŭ Strevoiu; Ioanŭ Garnița; Nistorŭ Podariŭ; Iacob Zorca; Comuna Poiana-Mêrului; Moise Micu în Poiana Mêrului; Ioanŭ Vodă în Poiana-Mêrului; Ioanŭ Avram în Holbav; Nicolaŭ Penciu în Zernesci; Dr. Iancu Mețianŭ în Zernesci; Dr. Eugeniŭ Mețianŭ în Brașovŭ; Ioanŭ Danŭ în Zernești; George Tomoș în Tohanulŭ vechiŭ; Nicolaŭ Grozea în Tohanulŭ vechiŭ; Nicolaŭ Cinteă în Zernesci; Ioanŭ Sioma în Zernesci; Simionŭ Moldovanŭ în Betleanŭ; Nicolaŭ Marin, majorŭ în St. Pôlten, câte 5 fl.; Iacob Popŭ în Șimonŭ; Acsente Moșoiŭ în Pôrta; Ioanŭ Gavrilescu în Țintari câte 6 fl.

Biserica gr. cat. română din Șomcuta mare 100 fl.

M. Popŭ Grideanu în M.-Oșorheiŭ pro 1893/4 10 fl.

Suma 248 fl.

Despărțemētulŭ Făgărașului: Vasiliŭ Rațiŭ; Dr. Nicolaŭ Moșoiŭ; Dr. Andreiŭ Micu; Ioanŭ Turcu; Demetriŭ Chișiereanŭ; Iuliŭ Dan; Alecsandru Pocolŭ; Ioanŭ Dejenariŭ; Dr. Stefanŭ Popŭ; Ioanŭ Țintea, toți din Făgărașŭ, aŭ solvitŭ câte 5 fl.; Dr. Nicolaŭ Șerbanŭ în Voila 5 fl.; Pentru doue diplome 2 fl. Suma 57 fl.

Despărțemētulŭ D. S. Mărtinului: Simeonŭ Caluțiu; Petru Nireșteanŭ; Iacob Macaveiu câte 5 fl. Suma 15 fl.

Sibiiŭ, 31 Decembre 1894.

*Leontinŭ Simonescu m. p.,
cassariŭ.*

Chiămămŭ atențiunea on. nostru publicŭ cetitoriŭ asupra anunțului publicațiunilorŭ Asociațiunei, care-lŭ comunicămŭ pe vilitorea acestei fol. *Redacțiunea.*

Nrului presentŭ se aclude și consemnarea membrilorŭ Asociațiunei.